

ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE WIJZIGING VAN HET ENERGIEDECREET VAN 8 MEI 2009 WAT BETREFT DE ENERGIEPRESTATIE VAN GEBOUWEN

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

In Europa nemen de huishoudelijke en de tertiaire sector meer dan 40% van het energieverbruik voor hun rekening. Een drastische verlaging van het energiegebruik in nieuwe en bestaande gebouwen is nodig om internationale energie- en klimaatdoelstellingen te halen. Bijna-energieneutrale gebouwen worden de norm vanaf 2021.

10 jaar geleden werd de EPB-regelgeving ingevoerd in Vlaanderen. Deze regelgeving legt eisen op vlak van de energieprestatie en het binnenklimaat vast voor nieuwe en verbouwde gebouwen. Het Vlaams Energieagentschap (hierna "het VEA") startte in 2015 met de opmaak van de vierde EPB-evaluatie en bekeek of zowel de rekenmethode, het eisenpakket als de procedures klaar zijn voor de transitie naar BEN-gebouwen. Het voorliggend ontwerp van decreet wil de randcondities juist zetten om deze transitie naar BEN-gebouwen optimaal te laten verlopen. Het ontwerp van decreet beoogt de taken en verantwoordelijkheden van de verslaggever aan te passen aan de goede praktijk en de noden van het bouwteam in het kader van BEN-bouwen. Vroeger in het bouwproces en een eerste berekening van de prestaties van het ontwerp maken, is nodig om op een kostenefficiënte manier BEN-bouwen mogelijk te maken. Het is ook wenselijk om de kopers van een promotor-bouwheer in alle gevallen dezelfde bescherming te geven, en niet enkel bij de aankoop van een woning. Daarnaast wordt het EPB-eisenpakket aangepast zodat het nog beter aansluit bij de BEN-definitie uit de Europese richtlijn betreffende energieprestatie van gebouwen.

2. Situering

2.1 Vlaams Regeerakkoord 2014-2019:

Het regeerakkoord vermeldt: "We geven uitvoering aan het actieplan bijna-energieneutrale gebouwen. We evalueren in overleg met de stakeholders tweejaarlijks of de EPB-eisen nog in overeenstemming zijn met de kostenoptimale niveaus. Om de hernieuwbare energiedoelstelling verder in te vullen verhogen we het minimaal aandeel hernieuwbare energie bij nieuwbouw, grondige renovatie van woningen en niet-residentiële gebouwen rekening houdend met een kostenoptimaal niveau."[...] "Innovatie en ondernemerschap zijn bij uitstek de hefboomen voor duurzame oplossingen voor grote maatschappelijke uitdagingen op het vlak van onder meer leefmilieu, energie, zorg en inclusie."

2.2 Beleidsnota Energie 2014-2019:

De beleidsnota Energie vermeldt:

"4.4 Beleidsinstrumenten voor de verbetering van de energieprestatie van nieuwbouw versterken

4.4.1 De betaalbaarheid van de BEN-nieuwbouw opvolgen

De Europese richtlijn betreffende de energieprestaties van gebouwen legt vast dat vanaf 2021 elk nieuw gebouw bijna-energie neutraal moet zijn. De Vlaamse Regering legde in 2013 de Vlaamse BEN-definitie voor nieuwe woongebouwen, kantoren en scholen en het aanscherpingspad van de EPB-eisen tot het BEN-niveau in 2021 vast.

In het licht van de energie-efficiëntie doelstellingen van de Vlaamse Regering, worden de voorlopers voor BEN gebouwen gestimuleerd. Het onderzoek van de kosten optimale energieprestatieniveaus wordt elke twee jaar geactualiseerd in een breed perspectief dat onder andere rekening houdt met de impact op de woonmarkt. De reeds gekende BEN-niveaus en het aanscherpingspad worden dan afgetoetst aan het voortschrijdend kostenoptimum. Zowel het kosten optimale minimum aandeel hernieuwbare energie als maatschappelijke baten worden onderzocht.

De kosten optimale energieprestatieniveaus en het kosten optimale minimum aandeel hernieuwbare energie moeten nog voor alle niet-residentiële gebouwen, andere dan kantoren en scholen, worden bepaald.

Naast het werkende kader voor innovatieve producten, moet het ook mogelijk worden om innovatieve concepten op maat van specifieke gebouwen te valoriseren. Gelet op de noodzakelijke evolutie naar steeds energiezuinigere nieuwbouw, is het versneld verder verfijnen van de EPB-berekeningsmethodiek en het handavingskader een absolute vereiste om de regelgeving geen rem te laten zijn op innovatie in de bouwsector.

4.4.2 De EPB-regelgeving vervolmaken

De drie gewesten werken samen aan de EPB-berekeningsmethode via het EPB-platform. Om de ontwikkeling van de berekeningsmethode te versnellen, werd in opdracht van de drie gewesten de technische en wetenschappelijke ondersteuning van het EPB-platform sinds april 2014 sterk uitgebreid. Deze ondersteuning zal worden voortgezet.

Het VEA heeft de opdracht gekregen om in 2015 de vierde evaluatie van de EPB-regelgeving op te leveren. Naast de EPB-eisen en de berekeningsmethode, moeten de procedures en de administratieve lasten worden geëvalueerd. De evaluatie van de EPB-eisen zal enerzijds focussen op het onderzoek van het kostenoptimum (zie hoofdstuk III, 4.2.1) en anderzijds op een aanpassing van het eisenpakket. De Vlaamse Regering gelastte het VEA om, in nauw overleg met de sector, een nieuwe parameter voor de gebouwschil met eisenniveau en aanscherpingspad, voor te stellen. Op vlak van de berekeningsmethode zullen de eerste aanpassingsvoorstellen ontwikkeld door het EPB-consortium worden opgenomen en dit in nauw overleg met aannemers en architecten en na aftoetsing van de realiteit. Op het vlak van de evaluatie van de procedures en administratieve lasten in het kader van de EPB-processen zal de focus liggen op vereenvoudiging.

2.3 Beleidsbrief Energie 2015-2016

De beleidsbrief Energie vermeldt:

"Stand van zaken 2015

Het VEA zal eind 2015 de vierde evaluatienota van de EPB-regelgeving opleveren. Zowel de EPB-eisen en de berekeningsmethode, als de procedures en de administratieve lasten worden hierin geëvalueerd. De evaluatie van de EPB-eisen

zal enerzijds focussen op het onderzoek van het kostenoptimum (zie 3.2.1) en anderzijds op een aanpassing van het eisenpakket. In opdracht van de Vlaamse Regering liet het VEA, in nauw overleg met de sector, een nieuwe parameter voor de gebouwschil met eisenniveau en aanscherpingspad uitwerken. Op vlak van de berekeningsmethode wordt een tweede reeks aanpassingsvoorstellen van het EPB-consortium verwerkt. Verder zal in de evaluatienota de focus liggen op administratieve vereenvoudigingen die mogelijk zullen worden door een koppeling van de EPB-processen met de digitale bouwvergunning. Het ontwerp van wijzigingsbesluit betreffende de invoering van een E-peileis voor alle niet-residentiële gebouwen (handel, horeca, sport, gezondheidszorg, ...) vanaf 1 januari 2017, en het optimaliseren van het kader rond externe warmtelevering in EPB, werd op 10 juli 2015 door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd. De implementatie van de nieuwe methodiek voor niet-residentiële gebouwen in de EPB-software is opgestart. Ik zette in 2015 verder in op het ontwikkelen van kwaliteitskaders voor de bouwsector. Sinds 1 januari 2015 mogen voor het bepalen van het E-peil enkel nog luchtdichtheidstesten worden meegerekend die werden uitgevoerd overeenkomstig de overeengekomen technische specificaties (STS). De STS voor ventilatievoorzieningen in residentiële gebouwen werd in juli 2015 gepubliceerd. De link met de EPB-regelgeving is geregeld via een ministerieel besluit dat vanaf 1 januari 2016 in voege zal treden. De gewijzigde erkenningsregeling voor verslaggevers is operationeel. Halfweg 2015 waren 2 opleidingsinstellingen erkend voor het geven van de basisopleiding tot verslaggever en 7 andere instellingen hadden een aanvraag tot erkenning ingediend. Het eerste centraal examen is doorgedaan in september. Ook het inrichten van permanente vorming komt goed op gang. Halfweg 2015 waren 6 instellingen erkend voor het geven van permanente vorming en 3 andere instellingen hadden een erkenningsaanvraag ingediend. Ik leg eind 2015 de duur en inhoud van de verplichte permanente vorming in 2016 vast. Het VEA heeft in samenwerking met de onderwijsadministratie de beroepskwalificatie voor verslaggevers ontwikkeld om een beter beeld te krijgen van de noodzakelijke competenties om het werk van verslaggever goed en professioneel uit te kunnen voeren.

Planning 2016

De EPB-evaluatie die tegen eind 2015 wordt gefinaliseerd, zal begin 2016 resulteren in een ontwerp van wijzigingsdecreet en een ontwerp van wijzigingsbesluit. Daarnaast zal ik het kader operationaliseren om externe warmte, en gefaseerde vergroening van externe warmtenetten, beter te valoriseren in de E-peil berekening. De implementatie van een E-peileis voor alle niet-residentiële gebouwen wordt verder voorbereid met onder andere de release van de aangepaste software, het aanpassen van de formulieren, het vastleggen van de methode voor het indelen van een niet-residentieel gebouw, communicatie en het opstellen van lespakketten. Begin 2016 zal duidelijk zijn welke verslaggevers de vereiste permanente vorming in 2015 niet volgden. Enkel de verslaggevers die voldoen aan alle erkenningsvoorwaarden en op de hoogte zijn van de laatste ontwikkelingen, kunnen op een voldoende wijze bijdragen aan het afleveren van kwalitatieve EPB verslagen. Ik laat het VEA de kwaliteit van de opleidingen en de permanente vormingen opvolgen. Ik zet in op een risicogebaseerd toezicht op het naleven van de EPB-procedures en intelligente processen om fraude en zware kwaliteitsproblemen in de EPB-aangiftes op te sporen.-."

3. EPB-evaluatie 2015 en de uitgevoerde beleidsvoorbereidende studies

Het VEA startte in 2015 het proces voor het opmaken van de vierde EPB-evaluatie. De EPB-evaluatienota werd eind maart 2016 afgewerkt¹. De Europese richtlijn betreffende energieprestaties van gebouwen (richtlijn 2010/31/EU²) verplicht dat vanaf 2021 alle nieuwe gebouwen bijna-energieneutraal (BEN) zijn. Die doelstelling werd in 2014 vastgelegd in het Energiebesluit. De vierde evaluatie van de energieprestatieregelgeving kijkt niet enkel naar de ervaringen in bijna tien jaar EPB-eisen sinds 2006, maar kijkt vooral vooruit naar de doelstelling om vanaf 2021 enkel bijna-energieneutrale (BEN) nieuwe gebouwen te bouwen. In de EPB-evaluatie 2015 onderzocht het VEA of de verschillende domeinen van de energieprestatieregelgeving (eisen, methodiek, procedures) klaar zijn voor BEN-gebouwen. Het baseerde zich hierbij op de resultaten van een aantal beleidsvoorbereidende studies en overleg met de sector.

In het kader van de evaluatie liet het VEA drie beleidsvoorbereidende studies uitvoeren. De eerste studie kaderde in de opdracht die het VEA kreeg in oktober 2013 van de Vlaamse Regering om tegen de evaluatie van 2015 een voorstel uit te werken voor een nieuwe indicator voor de energie-efficiëntie van de gebouwschil en een bijhorend eisenpad richting 2021. Deze indicator en de bijhorende grenswaarde moeten worden uitgewerkt in overleg met de betrokken bouwactoren en de andere gewesten. Het voorstel moet rekening houden met gebruikte parameters in de buurlanden en met een grondig onderzoek van de relatie tussen de verschillende ventilatiesystemen en de voorgestelde parameters.

Het VEA liet in de studie 'EPB-eisenpakket' het voorstel voor een nieuwe indicator voor de energie-efficiëntie 'het S-peil' uitwerken door 3E, Universiteit Gent, Th!nk E en Tri.zone. De uitvoering liep van oktober 2014 tot juli 2015. De begeleiding van deze studie gebeurde door het VEA (opdrachtgever) en de energieadministratie van het Waalse Gewest. Het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest was betrokken als stakeholder tijdens de stakeholderoverlegmomenten.

De studie zette in op een participatief proces met de stakeholders. De sterke betrokkenheid van de brede groep aan stakeholders was essentieel om voldoende draagvlak te creëren voor een nieuwe aanpak. Daarom werd het stakeholderoverleg, namelijk het procesmatige aspect, op een prominente plaats gezet in deze studie en ondersteunde het in sterke mate de technisch-wetenschappelijke analyse.

Op drie overlegmomenten konden de stakeholders hun verwachtingen en bezorgdheden formuleren en feedback geven op de verschillende voorstellen die door het onderzoeksteam werden ontwikkeld. De volgende stakeholders werden uitgenodigd: Agoria, Architecten-bouwers, ATTB, BMP, BBL, Bouwunie, BVA, BVS-UPSI, CAP 2020, CCW, CEDICOL, CEDUBO (Dubo Limburg, Dubo Vlaams-Brabant), CIR, Cluster ecoconstruction, Cogen Vlaanderen, departement DAR, departement LNE, EANDIS, EDORA, EPB-consortium, ESSENSCIA, Fedelec / ICS, Federplast, Gezinsbond, INFRAAX, Minaraad, NAV, ODE, ORI, OVED, PHP-PMP, provincie Antwerpen, provincie Limburg, provincie Oost-Vlaanderen, provincie West-Vlaanderen, provincie Vlaams-Brabant, SERV, TCHN, Tecnolec, Test-Aankoop, Thomas More, TWEED, UWA, VCB, Ventibel, Verozo, VGI/FIV, Vlaamse

¹

http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/epb/doc/EPBevaluatie2015_nota20160329.pdf

² Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 betreffende de energieprestatie van gebouwen (herschikking), PB 18 juni 2010, hierna "richtlijn 2010/31/EU".

Raad – Orde van Architecten, VIBE, VITO, VVF, VMSW, agentschap Wonen-Vlaanderen, WTCB.

Artikel 4 van de richtlijn 2010/31/EU bepaalt dat de lidstaten de minimale energieprestatie-eisen voor nieuwe gebouwen moeten vastleggen om kostenoptimale niveaus te bereiken. Artikel 5 stelt dat deze kostenoptimale niveaus moeten worden bepaald volgens een door de Europese Commissie vastgelegde methode. Deze methode is opgenomen in de gedelegeerde verordening nr. 244/2012 van de Commissie van 16 januari 2012³.

Naar aanleiding van de evaluatie in 2013 en op basis van de in 2012 uitgevoerde studie naar het kostenoptimum (uitvoerder KHK vzw in opdracht van het VEA), werd een stappenplan opgesteld voor de aanscherping van de E-peileis voor nieuwbouwwoningen tot 2021. Het laagste kostenefficiënte niveau van E30 werd opgenomen als onderdeel van de definitie van een BEN-wooneenheid.

Om te garanderen dat de vooropgestelde eisen haalbaar en betaalbaar blijven, liet het VEA in 2014/2015 de verhouding van de huidige en geplande Vlaamse EPB-eisen tot de kostenoptimale energieprestatieniveaus voor nieuwe en gerenoveerde bestaande residentiële gebouwen opnieuw onderzoeken. De studie werd uitgevoerd door Thomas More Kempen vzw en liep van september 2014 tot mei 2015⁴. Tijdens de studie was een stakeholdersoverleg voorzien waarop volgende organisaties werden uitgenodigd: Agoria, Aluminium Center Belgium, Architecten-Bouwers A-B, ATIC, ATTB - Associatie voor de Thermische Technieken van België, Belgische baksteenfederatie, Belgische Glasfederatie, Belsolar, Bio energieplatform, BMP - Belgische Bouwmaterialen Producenten, BBL, BOUWUNIE, Brussels Hoofdstedelijk Gewest – BIM, BVA, BVS-UPSI Beroepsvereniging van de Vastgoedsector, Cedicol, CEDUBO, Cogen Vlaanderen, Departement EWI, Departement LNE, Departement RWO, Fechiplast, FEDELEC, Gasgemeenschap, Gezinsbond, ICS, Isolatie Raad (CIR), KVBG, LVMEB-ANPEB, Minaraad, NAV, Nelectra, ODE, Orde van architecten - Vlaamse Raad, ORI - Organisatie van raadgevende ingenieurs, OVED- Overlegplatform voor energiedeskundigen, Passiefhuis-Platform, PV-Vlaanderen, QUEST - kwaliteitscentrum voor hernieuwbare energie, SERV, TCHN - Technisch centrum der Houtnijverheid, Test-Aankoop, UBF -ACA, VCB, VEI, VENTIBEL, VEROZO, VIBE, VITO, Waalse Gewest - SPW- DGO4, Warmtenet Vlaanderen, agentschap Wonen-Vlaanderen, WPP-platform en WTCB.

Ook voor niet-residentiële gebouwen bepaalt de richtlijn 2010/31/EU dat er kostenoptimale eisenniveaus moeten worden opgelegd. Naar aanleiding van de evaluatie in 2013 en op basis van de studie naar het kostenoptimum uitgevoerd in 2012 (uitvoerder 3E nv in opdracht van het VEA), werd een stappenplan opgesteld voor de aanscherping van de E-peileis voor kantoren en scholen tot

³ Gedelegeerde verordening nr. 244/2012 van de Commissie van 16 januari 2012 tot aanvulling van Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad betreffende de energieprestatie van gebouwen middels het vaststellen van een vergelijkend methodologisch kader voor het berekenen van kostenoptimale niveaus van minimumenergieprestatie-eisen voor gebouwen en onderdelen van gebouwen, PB 21 maart 2012

⁴ JEROEN VAN DER VEKEN, JAN CREYLMAN, TOON LENAERTS, Kenniscentrum Energie Thomas More Kempen/KU Leuven, Studie naar kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie van nieuwe residentiële gebouwen, juni 2015: http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/epb/doc/verslag_NB_20150703.pdf en

JEROEN VAN DER VEKEN, JAN CREYLMAN, TOON LENAERTS, Kenniscentrum Energie Thomas More Kempen/KU Leuven, Studie naar kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestatie van gerenoveerde bestaande residentiële gebouwen, juni 2015: http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/epb/doc/verslag_REN_20150703.pdf

2021. Het laagste kostenefficiënte niveau van E40 werd opgenomen als onderdeel van de definitie van een BEN-kantoor/school.

Daarnaast was het nodig om niet enkel voor kantoren en scholen, maar ook voor andere niet-residentiële gebouwen zoals ziekenhuizen, handelszaken, horeca, sportgebouwen, ... een energieprestatie-eis in te voeren. De berekeningsmethode voor deze niet-residentiële gebouwen is in 2015 gefinaliseerd. Het kostenoptimale eisenniveaus voor deze verschillende functies is echter nog niet gekend. Ook het BEN-niveau en een aanscherpingspad liggen voor deze functies nog niet vast.

Om te garanderen dat de vooropgestelde eisen haalbaar en betaalbaar blijven en om kostenoptimale eisen te kunnen bepalen voor alle niet-residentiële gebouwen, liet het VEA in 2015 de verhouding van de huidige en de geplande Vlaamse EPB-eisen tot de kostenoptimale energieprestatieniveaus opnieuw onderzoeken voor nieuwe en gerenoveerde bestaande scholen en kantoren. Daarnaast werden de kostenoptimale eisenniveaus voor alle types niet-residentiële functies onderzocht. De studie werd uitgevoerd door VK Engineering nv en KU Leuven en liep van januari 2015 tot oktober 2015.⁵

In de studie naar de kostenoptimale energieprestatie-eisen wordt voor een aantal niet-residentiële functies de kostprijs over de lange termijn (totale actuele kost) en het energieverbruik (in kWh/m² of in E-peil) van tal van maatregelenpakketten doorgerekend. De studie is een herneming en uitbreiding van de uitgevoerde studie in 2012. De continuïteit met die studie werd zoveel mogelijk bewaard, aangepast aan de nieuwe context:

- nieuwe EPN-methodiek;
- nieuwe gebouwen (11 gebouwen met daarin 26 functies);
- specifiek onderzoek naar nieuwe of aangepaste eisen, zoals:
- het aandeel hernieuwbare energie;
- nieuwe nog te bepalen indicatoren voor de performantie van de bouwschil;
- aanpassing van de voorgestelde maatregelentabel aan de nieuwe methodiek en de huidige eisenniveaus;
- extra sensitiviteitsanalyses voor de toepassing van PV-panelen en warmtepompen en voor de beoordeling van het 'lock-in' effect.

Tijdens de studie was een stakeholdersoverleg voorzien waarop volgende organisaties werden uitgenodigd: Agion, Agoria, Aluminium Center Belgium, Architecten-Bouwers A-B, ATIC, ATTB, Belgische baksteenfederatie, Belgische Glasfederatie, Belsolar, Bio energieplatform, BMP, BBL, BOUWUNIE, Brussels Hoofdstedelijk Gewest – BIM, BVA, BVS-UPSI, Cedicol, CEDUBO, Cogen Vlaanderen, Comeos, DIKO, Fechiplast, FEDELEC, Gasgemeenschap, Gezinsbond, GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, Horeca Vlaanderen, ICS, Isolatie Raad (CIR), KVBG, LVMEB-ANPEB, NAV, Nelectra, ODE, Orde van architecten - Vlaamse Raad, ORI, OVED, OVSG, Passiefhuis-Platform, POV, PV-Vlaanderen, QUEST, TCHN, Test-Aankoop, UBF-ACA, Unizo, VCB, VEI, VENTIBEL, VEROZO, VIBE, VIPA, VITO, Vlaamse Vastgoedfederatie (VVF), VOKA, Waalse Gewest - SPW- DGO4, Warmtenet Vlaanderen, WPP-platform en WTCB.

Het ontwerp van de evaluatienota werd in oktober 2015 voorgelegd aan de betrokken stakeholders voor feedback. Het VEA ontving feedback van volgende

⁵ VALERIE VERGAERT (VK), WOUT PARYS (KUL), MARTEN DEBRUYN (RH), Studie naar kostenoptimale niveaus van de minimumeisen inzake energieprestaties van niet residentiële gebouwen, oktober 2015: http://www2.vlaanderen.be/economie/energiesparen/epb/doc/verslag_kost-NR_20151030.pdf

sectororganisaties: Agoria, Agoria Naventa, Bond Beter Leefmilieu, Bouwunie, Departement Landbouw en Visserij, Fedelec, ICS vzw, Land- en tuinbouw Boerenbond, NAV, OVED, STS vzw, UBF-ACA en Warmtepomp Platform. Daarnaast ontving het VEA ook feedback van vijf personen, niet in naam van een sectororganisatie.

B. Bespreking adviezen

B.1. Strategische adviesraden

De Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, verzocht op 25 mei 2016 de SERV en de MiNa-raad om hun advies over het ontwerpdecreet te verstrekken. De adviestermin bedroeg dertig dagen. De SERV en de MiNa-raad meldden via schrijven d.d. 29 juni 2016 dat ze echter geen advies gingen verstrekken.

B.2. Raad van State

De Vlaamse Regering gelastte tevens de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, hierover het advies van de afdeling Wetgeving van de Raad van State in te winnen met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen. Deze termijn werd van rechtswege verlengd met vijftien dagen.⁶ Tot slot verkreeg de Raad nog een bijkomende termijnverlenging tot 3 oktober 2016. De afdeling Wetgeving van de Raad van State verstrekte betreffende het ontwerp van decreet haar advies nr. 59.818/3 op 3 oktober 2016.

De Raad van State maakte in haar advies de volgende opmerkingen:

- De Raad stelt dat in artikel 1.1.2 van het Energiedecreet middels een wijzigingsbepaling moet worden vermeld dat het Energiedecreet eveneens strekt tot de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 'betreffende de energieprestatie van gebouwen'. Deze verplichting vloeit voort uit artikel 28, lid 1, vijfde alinea, van die richtlijn. Aan deze opmerking wordt geen gevolg gegeven omwille van de simpele reden dat dit al eerder in artikel 1.1.2, 2° van het Energiedecreet werd opgenomen door artikel 2 van het decreet van 18 december 2011.
- De Raad stelt dat het ontworpen artikel 5, 1° overbodig is aangezien die opheffing reeds via decreet van 14 maart 2014 werd doorgevoerd. Artikel 5, 1°, van het ontwerp dient dan ook te vervallen. Op dit advies wordt ingegaan.
- Artikel 7, 1°, van het ontwerp strekt ertoe de Vlaamse Regering de mogelijkheid te bieden om voor gebouwen die gebruik maken van innovatieve bouwconcepten of technologieën, een afwijkende termijn voor het indienen van de EPB-aangifte te bepalen. Vermits artikel 11.1.5 van het Energiedecreet handelt over het vastleggen van de berekeningsmethode van de energieprestatie van een gebouw, meent de

⁶ Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, *in fine*, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat deze termijn van rechtswege wordt verlengd met vijftien dagen wanneer hij begint te lopen tussen 15 juli en 31 juli of wanneer hij verstrijkt tussen 15 juli en 15 augustus.

Raad dat de ontworpen toevoeging veeleer in artikel 11.1.8, § 1, te thuis hoort, vermits daarin de indieningstermijn wordt bepaald. Op dit advies wordt niet ingegaan. Er wordt verkozen om de directe link tussen deze afwijkingsmogelijkheid en het principe van "innovatieve bouwconcepten of technologieën" zo veel mogelijk te behouden.

- Met artikel 7, 2°, van het ontwerp wordt getracht tegemoet te komen aan de opmerking in een eerder advies van de Raad van State met betrekking tot het ontbreken van een deugdelijke rechtsgrond in het Energiedecreet voor het opleggen van kwaliteitseisen en -controles aan aannemers en verslaggevers en voor het vaststellen van nadere regels voor de manier waarop en de personen door wie die eisen en controles worden uitgevoerd.⁷ De Raad merkt op dat zij in een recenter advies ook heeft gewezen op rechtsgrondproblemen met betrekking tot de regulering van de instanties die de conformiteit certificeren van de metingen die aan de controles ten grondslag liggen, op basis waarvan de verslaggevers dan weer hun verslagen opstellen.⁸ De ontworpen decreetsbepalingen volstaan volgens de Raad niet om ook een rechtsgrond te creëren voor het opleggen van kwaliteitseisen aan die organisatoren van een kwaliteitskader. De Raad suggereert dat van de gelegenheid gebruik zou kunnen worden gemaakt om ook wat dat aspect betreft in een sluitende rechtsgrond te voorzien. Op dit advies wordt ingegaan.
- Artikel 21 van het ontwerp strekt tot de opheffing, met ingang van de datum van de bekendmaking van het aan te nemen decreet, van artikel 13.6.1 van het Energiedecreet. Daardoor zullen de gemeenten met ingang van die datum elke mogelijkheid verliezen om (tot een jaar na de indiening van de EPB-aangifte) een administratieve geldboete op te leggen indien blijkt dat de EPB-eisen niet zijn gerespecteerd. De Raad stelt de vraag of niet in een overgangsregeling moet worden voorzien voor de bestraffing van inbreuken op nog van kracht zijnde strengere gemeentelijke eisen.

Conform artikel 9.1.32, §2 van het Energiebesluit dient elke gemeente die conform artikel 9.1.11/1 van het Energiebesluit beslist om voor nieuwe wijken strengere eisen op te leggen, het Vlaams Energieagentschap binnen de twintig dagen een kopie te bezorgen van het besluit van de gemeenteraad tot instelling van deze strengere eisen. Tot op heden heeft het Vlaams Energieagentschap nog geen enkele melding van een gemeente dat ze strengere eisen vaststelde ontvangen. Er dient dan ook te worden van uit gegaan dat tot op heden geen enkele gemeente van deze mogelijkheid gebruik heeft gemaakt, en dat het door de Raad gesignaleerde geval niet plaats kan vinden. Mocht per impossibile een gemeente tussen nu en de inwerkingtreding van dit decreet toch nog beslissen om strengere gemeentelijke EPB-eisen op te leggen, of mochten er gemeenten zijn die a contrario van artikel 9.1.32, §2 toch strengere eisen hebben vastgesteld maar die nooit an de Vlaamse overheid heeft gemeld, dan wordt het niet billijk geacht om aangifteplichtigen te onderwerpen aan deze sanctiebepalingen, daar waar de Vlaamse overheid

⁷ Adv.RvS 58.281/3 van 9 november 2015 over een ontwerp dat geleid heeft tot het besluit van de Vlaamse Regering van 18 december 2015 'houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft aanpassingen aan diverse bepalingen inzake de energieprestatieregelgeving', opmerking 3.3.7.

⁸ Adv.RvS 59.690/3 van 29 juli 2016 over een ontwerp van ministerieel besluit 'betreffende het opleggen van eisen aan de organisatoren van kwaliteitskaders in het kader van de energieprestatieregelgeving'.

de principebeslissing heeft genomen om deze bevoegdheid om strengere eisen vast te stellen de gemeenten te ontnemen.

- Tot slot maakte de Raad van State een aantal wetgevingstechnische opmerkingen.

C. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel bepaalt dat deze materie een gewestbevoegdheid betreft. Artikel 6, §1, VII, eerste lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen (hierna BWHI) stelt dat de gewesten o.a. bevoegd zijn op vlak van het energiebeleid voor:

- a) De distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk aan 70.000 volt, met inbegrip van de distributienettarieven voor elektriciteit, met uitzondering van de tarieven van de netten die een transmissiefunctie hebben en die uitgebaat worden door dezelfde beheerder als het transmissienet;
- b) De openbare gasdistributie, met inbegrip van de nettarieven voor de openbare distributie van gas, met uitzondering van de tarieven van de netwerken die ook een aardgasvervoersfunctie hebben en die worden uitgebaat door dezelfde beheerder als het aardgasvervoersnet;
- c) De aanwending van mijnogas en van gas afkomstig van hoogovens;
- d) De netten van warmtevoorziening op afstand;
- e) De valorisatie van steenbergen;
- f) De nieuwe energiebronnen met uitzondering van deze die verband houden met de kernenergie;
- g) De terugwinning van energie door de nijverheid en andere gebruikers;
- h) Het rationeel energieverbruik.

Artikel 2, 1°

Dit artikel voegt in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet een definitie toe die het nieuwe gebouwschilpeil of S-peil bepaalt.

Artikel 2, 3° en artikel 6

De definitie van "verslaggever" wordt ontdaan van de specifieke taakstellingen (indienen startverklaring en EPB-aangifte) en wordt algemener geformuleerd als "de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die in het kader van de energieprestatieregelgeving energieadvies aan de aangifteplichtige verstrekt en die instaat voor de decretaal verplichte rapporteringen".

De definitie van het begrip verslaggever bevat tevens een aantal diplomavereisten die logisch gezien eerder op zijn plaats zijn in titel X ("Erkenning van energiedeskundigen, verslaggevers en opleidingsinstellingen en de certificering van aannemers") van het Energiedecreet. Die diplomavereisten worden dan ook verplaatst naar het specifieke artikel 10.1.3 van het Energiedecreet en tegelijkertijd wordt, gelet op de gewijzigde diplomaterminologieën, de benaming van die diploma's geüpdatet.

De nieuwe diplomanamen werden toegevoegd aan de lijst van vereiste diploma's. Gelijkwaardige diploma's (oud vs *nieuw*) zijn:

- architect; *Master in de Architectuur*;

- burgerlijk ingenieur-architect; *Master in de Ingenieurswetenschappen: afstudeerrichting Architectuur*;
- burgerlijk ingenieur; *Master in de Ingenieurswetenschappen*;
- technisch ingenieur; industrieel ingenieur; *Master in de Industriële wetenschappen*;
- bio-ingenieur; *Master in de Bio-ingenieurswetenschappen*;
- graduaat bouw, *Bachelor Bouw, Bachelor Bouwkunde*;
- architect-assistent, *Bachelor in de Architectuur*.

Artikel 2, 2°, artikel 15 en artikel 32

1. Artikel 11.1.9, §1 van het Energiedecreet stelt dat de houder van de stedenbouwkundige vergunning de aangifteplichtige is. Als een gebouw dat gebouwd zal worden of in aanbouw is, door de aangifteplichtige wordt vervreemd, of als de stedenbouwkundige vergunning door de aangifteplichtige wordt overgedragen, dan wordt respectievelijk de nieuwe eigenaar of de nieuwe houder van de stedenbouwkundige vergunning de nieuwe aangifteplichtige. Als een gebouw dat al voorlopig opgeleverd is, wordt vervreemd voor een EPB-aangifte is ingediend, blijft de oorspronkelijke houder van de stedenbouwkundige vergunning of de meldingsplichtige de aangifteplichtige. In afwijking daarvan voorziet §2 in een specifieke beschermingsregeling bij een overeenkomst tussen een promotor-bouwheer en een natuurlijke persoon, waarbij de Woningbouwwet van toepassing is en die tot doel heeft een appartement of woning te verkopen, te bouwen of te verbouwen. In dat geval is die promotor-bouwheer steeds de aangifteplichtige tenzij aan drie cumulatieve decretale voorwaarden is voldaan.

Het VEA ontvangt vanuit het werkveld echter signalen dat er in de praktijk casco industrie-units worden gebouwd waarbij geen rekening wordt gehouden met de EPB-eisen. De casco-units zijn in eerste instantie niet geklimatiseerd en vallen op het eerste zicht buiten het toepassingsgebied van EPB. De bouwheer, vaak een promotor van industrieel vastgoed, isoleert casco-units niet of onvoldoende. Afhankelijk van de gebruiker wordt er nadien wel een klimatisatie-installatie geplaatst maar het plaatsen van de nodige isolatie gebeurt vaak niet.

De situatie zoals hierboven beschreven, waarbij een klimaatinstallatie wordt geplaatst bij de ingebruikname van het gebouw, valt strikt genomen binnen de energieprestatieregelgeving. Artikel 11.1.1, §1 van het Energiedecreet stelt dat indien een gebouw waarvoor geen energie wordt verbruikt om een specifieke binnentemperatuur te verkrijgen, binnen de twaalf maanden na de ingebruikname van de werken waarvoor conform artikel 4.2.1, 1°, 6° en 7°, en artikel 4.2.2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 een stedenbouwkundige vergunning werd aangevraagd of een melding werd gedaan, wordt aangepast om alsnog energie te verbruiken om ten behoeve van mensen een specifiek binnenklimaat te creëren, dan alsnog moet voldoen aan de EPB-eisen die van toepassing zouden zijn geweest mocht in het gebouw vanaf het begin energie zijn verbruikt om een specifiek binnenklimaat te creëren.

In praktijk is bovenstaande bepaling uit het Energiedecreet niet voldoende. Het is zeer arbeidsintensief om te controleren of een gebouw, dat oorspronkelijk niet geklimatiseerd is en buiten de energieprestatieregelgeving valt, na ingebruikname alsnog wordt geklimatiseerd. Bovendien leidt een dergelijke controle vaak niet tot het gewenste resultaat. Als het VEA vaststelt dat het gebouw geklimatiseerd is, dan zijn de EPB-eisen van toepassing. Doorgaans is het voor de gebouweigenaar na ingebruikname niet meer mogelijk om aan alle eisen te voldoen (bijvoorbeeld het achteraf plaatsen van vloerisolatie is bijna onmogelijk). De eigenaar krijgt een boete voor het niet voldoen aan de EPB-eisen. Het gebouw blijft echter onvoldoende geïsoleerd en de eigenaar zit

opgescheept met te hoge energiekosten. De eigenaar is in dit geval vaak een onwetende koper. Omdat het gebouw bij de verkoop niet in zijn volledigheid is opgeleverd (casco-verkoop), wordt de koper de aangifteplichtige.

Dit leidt tot situaties waarbij bijvoorbeeld de projectontwikkelaar van casco units in een industrieterrein 'weet' dat het gebouw niet geklimatiseerd zal worden en dus geen rekening houdt met de EPB-eisen. De nieuwe eigenaar richt de unit na aankoop onwetend verder in met kantoren, een deeltje productie en magazijn en verwarmt het gebouw. Hij kan echter niet meer alle maatregelen nemen die nodig zijn om aan de EPB-eisen te voldoen, want hij kocht het gebouw wind- en waterdicht. Het is niet wenselijk dat bouwpromotoren of andere bouwheren al dan niet bewust via de hierboven beschreven weg de EPB-eisen omzeilen bij het optrekken van industriegebouwen en de koper aangifteplichtige maken van een gebouw dat onmogelijk nog aan de EPB-eisen kan voldoen. Energie-efficiëntie is de norm, ook voor industriegebouwen. Om deze situatie op te lossen, is enerzijds een aanpassing van het toepassingsgebied bij industriegebouwen nodig en anderzijds een duidelijkere verantwoordelijkheid van de bouwpromotor.

Om de mogelijke uitzonderingen bij anders definiëren van het toepassingsgebied beheersbaar te maken, zal het nodig zijn om voor bepaalde categorieën van industriegebouwen algemene afwijkingen en/of vrijstellingen te laten gelden (naar analogie met landbouwgebouwen). Hiervoor wordt de toepassingsmogelijkheid van de vrijstelling conform de richtlijn 2010/31/EU in het Energiedecreet gemaximaliseerd (zie supra artikel 6). Als aanvulling hierop zijn specifieke afwijkingen of uitzonderingen mogelijk via de bestaande procedure. Een afwijking of uitzondering kan men aanvragen indien het technisch, functioneel of economisch niet haalbaar is om aan de EPB-eisen te voldoen.

Het VEA stelt verder voor om de beschermingsregeling voor zij die bij hun bouwwerken gebruik maken van een promotor-bouwheer niet langer te beperken tot het toepassingsgebied van de Woningbouwwet, maar open te trekken tot alle EPB-plichtige bouwwerken, ongeacht het type van gebouw. De promotor-bouwheer zal dan ook de aangifteplicht enkel kunnen overdragen wanneer aan de volgende drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1° in de authentieke akte wordt vermeld dat de aangifteplicht aan de koper wordt overgedragen;

2° bij de authentieke akte wordt een tussentijds verslag gevoegd dat opgemaakt is door de verslaggever die door de promotor-bouwheer is aangesteld en dat is ondertekend door de verslaggever, de promotor-bouwheer en de koper. In het tussentijdse verslag worden alle maatregelen die uitgevoerd werden of die uitgevoerd moeten worden om aan de EPB-eisen te voldoen, opgesomd en wordt vermeld wie voor de uitvoering van de verschillende maatregelen zal instaan. In deze dient in herinnering te worden gebracht dat het door de voormelde drie partijen ondertekend zijn van het verslag een vormvoorwaarde is. Die ondertekening dient immers als bewijs dat de koper daadwerkelijk op de hoogte was van de inhoud van het verslag, van welke verplichtingen hij op zich neemt en van welke maatregelen hij nog zal dienen uit te voeren. Er dient ook op te worden gewezen dat een dergelijk verslag bij de akte moet zijn gevoegd en niet van een latere datum mag zijn;

3° de promotor-bouwheer stelt na het beëindigen van de werken de nodige gegevens van de door hem of in zijn opdracht uitgevoerde werken, ter beschikking van de koper met het oog op het opstellen van de definitieve EPB-aangifte.

Er wordt gekozen om deze uitbreiding van de aangifteplicht bij promotor-bouwheren in werking te laten treden op de eerste dag van de tweede maand die volgt op de maand van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. Op

deze manier hebben dossiers waar bijv. de onderhandse akte reeds werd getekend, maar de authentieke akte nog niet is verleden een "gratieperiode" waarbinnen de notariële procedures nog tijdig kunnen worden afgerond zodat ze nog onder de oude regeling vallen. Artikel 11.1.9, §2, van het Energiedecreet, in de lezing voorafgaand aan de inwerkingtreding van artikel 12, blijft echter van toepassing op de dossiers waarvan de authentieke akte werd verleden voor de datum van inwerkingtreding van dat artikel.

2. Wanneer er geen promotor-bouwheer betrokken is, dan wordt het moment van de overdracht van de aangifteplicht conform artikel 11.1.9, §1, tweede lid van het Energiedecreet bepaald door de voorlopige oplevering. Als een gebouw dat gebouwd moet worden of in aanbouw is, door de aangifteplichtige wordt vervreemd, of als de stedenbouwkundige vergunning door de aangifteplichtige wordt overgedragen, dan wordt respectievelijk de nieuwe eigenaar of de nieuwe houder van de stedenbouwkundige vergunning de nieuwe aangifteplichtige. Als een gebouw dat al voorlopig opgeleverd is, wordt vervreemd voor een EPB-aangifte is ingediend, blijft de oorspronkelijke houder van de stedenbouwkundige vergunning of de meldingsplichtige de aangifteplichtige.

Parallel met voormelde wijziging met betrekking tot promotor-bouwheren, wordt ook bepaald dat wanneer er geen promotor-bouwheer bij de overdracht van de aangifteplicht betrokken is (art. 11.1.9, §1 Energiedecreet), in het kader van die overdracht een tussentijds verslag verplicht moet worden opgemaakt. Op deze manier wordt vermeden dat bijv. een onwetende koper (bijv. bij de verkoop van een ruwbouw na echtscheiding of na faillissement van de bouwheer) een gebouw koopt, verder afwerkt en vervolgens voor de verrassing komt te staan dat het VEA een administratieve geldboete oplegt omdat hetzij in het kader van de overgedragen constructies, hetzij omdat in de verdere afwerking onvoldoende maatregelen werden genomen, niet aan de EPB-eisen is voldaan. In dit tussentijds verslag zal men alle maatregelen die uitgevoerd werden of die nog uitgevoerd moeten worden om aan de EPB-eisen te voldoen, opsommen. Bijkomstig zal er eveneens in moeten worden vermeld wie voor de uitvoering van de verschillende maatregelen (bv. verkoper/koper) zal instaan/instond.

Artikel 3

Deze wijziging betreft een verduidelijking van het principe van de onrendable top berekening. Er is immers tussen de Vlaamse overheid en bepaalde projectpromotoren een juridische discussie ontstaan met betrekking tot de draagwijdte van de in artikel 7.1.4/1, §1, tweede lid van het Energiedecreet vervatte delegatie aan de Vlaamse Regering om de representatieve en de specifieke projectcategorieën vast te leggen. De discussie betreft of die indeling volledig dekkend moet zijn of dat de Vlaamse Regering een beleidskeuze heeft en bepaalde technologieën buiten beschouwing kan laten of kan beslissen deze categorieën te beperken tot een bepaald vermogen.

Het is echter nooit de bedoeling geweest dat voor iedere technologie of voor elk vermogenstype door de Vlaamse Regering verplicht een onrendabele top moet worden berekend en een bandingfactor moet worden toegekend. Dit zou immers betekenen dat niet alleen voor eerder marginale technologieën een bandingfactor moet worden berekend, bijv. golfslag en getijdenenergie, maar ook dat technologieën die men maatschappelijk niet gewenst vindt moeten worden ondersteund.

Dat dit niet de bedoeling van de decreetgever was vloeit o.a. voor uit de memorie van toelichting bij het decreet van 13 juli 2012:

"Voor elke technologie die het beleid wil ondersteunen, wordt jaarlijks een steunpad voor een periode van drie jaar geraamd op basis van de onrendabele toppen, waarbij gebruik wordt gemaakt van het geoptimaliseerde OT-model zodat de vooropgestelde steun zo dicht mogelijk aansluit bij de verwachte evoluties van de technologieparameters." (Parl. St. Vlaams Parlement (2011-2012) Stuk 1639-1, p8.).

Hieruit blijkt duidelijk nooit de bedoeling geweest is van dat de stellers van het voorstel van decreet dat aanleiding gaf tot het decreet van 13 juli 2012 dat alle installaties of alle hernieuwbare energie-technologieën verplicht binnen een van deze twee opdelingen (representatief en niet-representatief) moeten vallen, en dat die opdeling "dekkend" moet zijn, maar dat de Vlaamse Regering duidelijk een beleidskeuze kan maken met betrekking tot welke technologieën ze überhaupt wenst te ondersteunen middels de berekening van een onrendabele top en de toekenning van een bandingfactor. Ten einde blijvende discussie hierover te vermijden wordt voorgesteld om aan artikel 7.1.4/1, §1, eerste lid van Energiedecreet de zin "De Vlaamse Regering bepaalt in dit kader de verschillende categorieën waarvoor een onrendabele top wordt berekend en houdt daarbij minstens rekening met de gehanteerde technologievorm, de vermogensklasse en de gebruikte brandstof." toe te voegen.

Artikel 4 en 5

Ingevolge de zesde staatshervorming en de overdracht van de bevoegdheden van het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE) sinds 1 januari 2015 heeft het Vlaamse Gewest de energielening geoperationaliseerd. De lening is ondertussen in 99,4% van de Vlaamse gemeenten beschikbaar en er werden ondertussen meer dan 7.500 leningen verstrekt, voor een totaal bedrag van 56 miljoen euro.

Het is echter de wens van de Vlaamse Regering de energielening als instrument verder uit te bouwen. Teneinde de beleidsdoelstellingen inzake energie-efficiënte verder te kunnen realiseren zullen ook voor energiebesparende investeringen in niet-woninggebouwen bijkomende ondersteuningsmaatregelen moeten worden uitgewerkt. Een goedkope lening hoort zeker thuis in deze instrumentenmix en wordt ook alsdusdanig in het kader van het Zonneplan door de Vlaamse Regering erkend. Een ontwerp van BVR werd daartoe door de Regering een eerste keer principieel goedgekeurd op 8 juni 2016. Met dit besluit wenst de Vlaamse Regering onder meer de techniek van het verstrekken van de energieleningen uit te breiden van particulieren naar niet-commerciële instellingen en coöperatieve vennootschappen.

Het huidige decretale regelgevende kader in titel VIII van het Energiedecreet moet daartoe echter overeenkomstig worden aangepast.

In dit kader dient, wat de mogelijke kwijtschelding betreft, de toelichting uit het programmadecreet van 15 juli 2015, dat wat de leningen aan particulieren betreffen in een mogelijke kwijtschelding van schulden van de lokale entiteiten voorzag, in herinnering te worden gebracht:

"Onder strikte voorwaarden kan door de lokale entiteit een verzoek tot kwijtschelding van de schuld ten aanzien van het Vlaamse Gewest worden ingediend, met het oog op het kwijtschelden van schulden die door een lokale entiteit ten aanzien van het Vlaamse Gewest werden gemaakt. Het zal gaan om bedragen die door een particulier werden ontleend maar niet werden terugbetaald, zodat ook de terugbetaling van de lokale entiteit aan het Vlaamse Gewest in het gedrang komt. De Vlaamse Regering kan in dat geval op voorstel

van de Vlaamse minister, bevoegd voor Energie, schulden die door een lokale entiteit ten aanzien van het Vlaamse Gewest in het kader van de uitvoering van dit artikel werden gemaakt, kwijtschelden.

De Vlaamse Regering zal de nadere regels bepalen met betrekking tot de modaliteiten en de voorwaarden waaronder deze kwijtschelding kan geschieden. Hierbij wordt als richtlijn gegeven dat een verzoek tot kwijtschelding enkel kan gebeuren mits het bewijs wordt geleverd dat de lokale entiteit alle nodige inspanningen heeft gedaan met het oog op terugbetaling door de particulier in kwestie, en alle zakelijke en persoonlijke zekerheden, bedongen door de lokale entiteit ten aanzien van de particulier, zijn uitgewonnen. De aanvraag tot kwijtschelding gebeurt uiteraard schriftelijk en dient omstandig te worden gemotiveerd en gedocumenteerd. Het bedrag dat dan in aanmerking komt voor kwijtschelding is maximaal gelijk aan het uitstaand saldo in kapitaal dat door de particulier nog verschuldigd is op de datum van opzegging van de kredietovereenkomst, verhoogd met de door de particulier nog verschuldigde interesten tot de datum van opzegging van de kredietovereenkomst, berekend op basis van de contractuele interesten. Accessoire kosten van aanmaningen, invorderingskosten, gerechtskosten enzovoort worden echter niet beschouwd als "schulden die door een lokale entiteit ten aanzien van het Vlaamse Gewest in het kader van de uitvoering van dit artikel werden gemaakt". Dergelijke kosten zijn exclusief ten laste van de lokale entiteit. De Vlaamse Regering kan in dit kader tevens beslissen om als een algemene regel bij de toepassing van deze kwijtschelding een 'franchise' in te stellen.

Indien de kwijtschelding – geheel of gedeeltelijk – niet door het Vlaamse Gewest wordt toegekend ingevolge een fout of nalatigheid van de lokale entiteit, ongeacht enig opzet daartoe, zal de uitstaande schuld ten aanzien van het Vlaamse Gewest en ten belope waarvan de kwijtschelding niet gebeurt, onmiddellijk en in zijn geheel opeisbaar worden en zulks ten laste van de lokale entiteit." (Parl. St. Vlaams Parlement (2014-2015) Stuk 333-1, p18).

De achterliggende filosofie van deze toelichting is van overeenkomstige toepassing in het geval dat het achterliggende voorwerp van de kwijtschelding van een schuld van de lokale entiteit een niet terugbetaalde lening aan een rechtspersoon betreft. Het is dan aan de Vlaamse Regering om wat rechtspersonen betreffen te voorzien in de meest geschikte regeling die gepaard gaat met een afdoende zekerheidsstelling ten faveure van het Vlaamse Gewest.

Artikel 7

De afdeling Wetgeving van de Raad van State merkte in haar adviespraktijk op dat de Vlaamse Regering weliswaar rechtsgrond heeft om eisen op te leggen aan de opleidingsinstellingen maar dat er onvoldoende rechtsgrond is om rechtstreeks voorwaarden aan de lesgevers te kunnen opleggen. Via voorliggende bepaling wordt het de Vlaamse Regering mogelijk gemaakt om ook voorwaarden vastleggen waaraan de lesgevers van een opleidingsinstelling moeten voldoen.

Artikel 9, 1° en artikel 18

De definitie 'gebouw' uit het Energiedecreet stelt 'elk gebouw in zijn geheel of delen ervan die zijn ontworpen of aangepast om afzonderlijk te worden gebruikt, en waarvoor energie verbruikt wordt om een specifieke binnentemperatuur te verkrijgen'. Wanneer er zodoende geen verwarming aanwezig is op het moment dat de wooneenheid te koop of te huur gesteld wordt, moet er geen EPC opgemaakt worden. Onder geen verwarming wordt de afwezigheid van een

opwekkingstoestel (ketel, kachel, warmtepomp) of een afgiftesysteem (radiator, kachel, vloerverwarming, convector ...) verstaan. Het al dan niet verwarmd zijn van een woning leidt echter tot ongewenste situaties. In een aantal gevallen wordt de verwarmingsinstallatie verwijderd om aan de opmaak van het EPC te ontkomen. Daarnaast vallen volledig gerenoveerde woningen, die verkocht worden, maar waar de verwarmingsinstallatie nog niet geplaatst werd, buiten het huidige toepassingsgebied. Het is echter zeer waarschijnlijk dat er in het Belgische klimaat op korte termijn toch een verwarmingsinstallatie of een plaatselijke verwarming zal worden geplaatst, aangezien in wooneenheden een zekere binnentemperatuur gewenst is.

Wat EPB betreft is dit reeds jaren in het toepassingsgebied geïmplementeerd. Thans wordt de decretale rechtsgrond hiervoor bijkomend verstevigd. In dit kader wordt voor de Vlaamse Regering de mogelijkheid ingevoerd om vast te stellen dat bepaalde residentiële en niet-residentiële gebouwen steeds worden geacht te zijn geklimatiseerd (wat dan automatisch betekent dat er energie wordt gebruikt) waardoor het altijd onder het EPB en EPC toepassingsgebied valt, ongeacht of het verwarmingselement wordt verwijderd of niet. Het al dan niet geklimatiseerd zijn van bepaalde types gebouwen hangt immers niet altijd af van de aanwezigheid van een vaste verwarmingsinstallatie op het moment van de verkoop of verhuur van de woning of een gebouw.

Artikel 9, 2°

Via het decreet van 18 november 2011 werd het Energiedecreet gewijzigd opdat ook de gemeenten, binnen de door de Vlaamse Regering vastgelegde contouren, voor nieuwe wijken strengere E-peil- en K-peileisen kunnen vastleggen. Nadat de Vlaamse Regering in artikel 9.1.11/1 van het Energiebesluit een aantal eisenpakketten vastlegde, kunnen de gemeenten vanaf 1 januari 2016 uit die pakketten kiezen om een verstrenging bij gemeenteraadsbeslissing vast te leggen.

Dit principe dreigt er echter voor te zorgen dat er binnen een gemeentelijk territorium een onoverzichtelijk lappendeken aan verschillende eisen ontstaat, wat een grote onduidelijkheid voor de bouwsector creëert. Bovendien blijken slechts een beperkt aantal gemeenten te beschikken over de nodige kennis en middelen om het benodigde handavingskader hiervoor uit te bouwen.

Er wordt dan ook voorgesteld om deze verstrengingsmogelijkheid voor de gemeenten af te schaffen en terug te keren naar de *ex ante* situatie, waarbij de bevoegdheid tot het bepalen van de EPB-eisen exclusief opgedragen is aan de Vlaamse Regering.

Artikel 10

Momenteel is de mogelijkheid tot het verlenen van een vrijstelling van de EPB-eisen, wat industriële gebouwen betreffen, in artikel 11.1.4, 5° van het Energiedecreet beperkt tot "industriële gebouwen waarin industriële processen plaatsvinden die zelf warmte produceren en waarvoor om die reden in koeling of een geforceerde ventilatie moet worden voorzien ten behoeve van een aanvaardbaar binnenklimaat". Artikel 4, lid 2, c van richtlijn 2010/31/EU stelt echter ruimer dat "industriepanden" en "werkplaatsen" kunnen worden vrijgesteld. Er wordt voorgesteld om deze ruimere vrijstellingsmogelijkheid in het decreet over te nemen.

Artikel 11

1° Artikel 11.1.5 van het Energiedecreet stelt dat de Vlaamse Regering de berekeningsmethode van de energieprestatie van een gebouw vastlegt op basis van het algemene kader in de bijlage van de richtlijn 2010/31/EG. De Vlaamse Regering kan daarbij bepalen dat gebouwen die gebruikmaken van innovatieve bouwconcepten of technologieën een alternatieve berekeningsmethode mogen toepassen.

Het huidige generieke procedurele kader van de energieprestatieregelgeving, en meer bepaald de verplichting om de EPB-aangifte binnen de zes maanden na de ingebruikname van het gebouw in te dienen, is echter niet afgestemd om dergelijke innovatie toen te laten. Daarom wordt voorgesteld om de Vlaamse Regering toe te staan in het kader van dergelijke innovatieve bouwconcepten of technologieën afwijkingen vast te stellen op de indieningstermijn van de EPB-aangifte.

2° Punt 2° zorgt er voor dat de Vlaamse Regering in het kader van de toepassing van de berekeningsmethode kwaliteitseisen en kwaliteitscontroles kan opleggen aan aannemers en verslaggevers. De Vlaamse Regering kan verder nadere regels bepalen betreffende hoe en door wie die eisen en controles worden uitgevoerd. Op deze wijze kan de Vlaamse Regering bijv. ook voorwaarden en kwaliteitseisen opleggen aan organisatoren van een kwaliteitskader. Dit betreft echter geen nieuw element (zie bijv. de bestaande verplichtingen in het kader van de energieprestatieregelgeving m.b.t. luchtdichtheidsmetingen, ventilatie) maar louter een versterking van de reeds bestaande rechtsgrond (art. 10.1.3 en 10.1.5), en dit om tegemoet te komen aan de adviezen van de afdeling wetgeving van de Raad van State.

Artikel 12 en artikel 28

Conform artikel 11.1.6/1, §1, tweede lid van het Energiedecreet vervult de verslaggever zijn opdracht onafhankelijk, objectief en neutraal ten aanzien van de aangifteplichtige. Tijdens het contact met de aangifteplichtige onthoudt hij zich ervan commerciële voorstellen te doen met betrekking tot energieleveringen aan het gebouw of met betrekking tot de te realiseren maatregelen om te voldoen aan de EPB-eisen. Dit betreft een omzetting van een verplichting uit richtlijn 2010/31/EU.

In de praktijk wordt echter door het VEA vastgesteld dat bepaalde verslaggevers die verplichting trachten te "ontwijken" door hun taak als verslaggever hetzij als natuurlijke persoon, hetzij via een aparte rechtspersoon uit te oefenen, terwijl ze tegelijkertijd via een andere rechtspersoon optreden als aannemer of installateur, of daarin een belang hebben.

Daarom wordt voorgesteld om thans decretaal te verankeren dat de functie van verslaggever onverenigbaar is met het beroep van of een functie bij een aannemer. Ieder mandaat, functie of activiteit, al dan niet bezoldigd, in dienst van een aannemingsbedrijf wordt in hoofde van een verslaggever verboden. De verslaggever mag de als onverenigbaar aangemerkte handelingen ook niet rechtstreeks en evenmin onrechtstreeks of bij tussenpersoon verrichten.

Voor verslaggevers die momenteel toch een dergelijke strategie hanteren wordt in een overgangstermijn voorzien. Gedurende die periode kunnen zij dan de statuten van de rechtspersoon aanpassen, zich van mandaten in dergelijke rechtspersonen ontdoen en de nodige "unbundling" doorvoeren.

Artikel 13, 1°

Artikel 9, 1°, met de vervanging van paragraaf 1, eerste lid in artikel 11.1.7, zorgt voor een verduidelijking van de huidige situatie waarbij de startverklaring al sinds 2014 een voorafberekening bevat.

Artikel 13, 2° en 3° en artikel 14, , 3°, 4°, 5° en 6°

Met dit artikel wordt het digitaal tekenen en bijhouden van de getekende versie van de startverklaring en van de EPB-aangifte juridisch mogelijk gemaakt.

Artikel 13, 4°

Momenteel heeft de aangifteplichtige geen toegang tot zijn eigen elektronische dossier in de energieprestatiedatabank. Enkel erkende verslaggevers hebben momenteel toegang tot hun eigen dossiers in de energieprestatiedatabank. Het VEA voorziet in zijn ICT meerjarenplan om de elektronische EPB-dossiers in de toekomst te ontsluiten naar de aangifteplichtige. De mogelijkheid voor de aangifteplichtige om zelf een wijziging van verslaggever te melden, sluit aan bij de voorziene toegang van de aangifteplichtige tot zijn dossier.

Artikel 14, 1°

in paragraaf 1 van artikel 11.1.8 worden de woorden "Na de uitvoering van de werken en handelingen aan" vervangen door het woord "Voor".

Via het decreet van 14 maart 2014 werd eerder al decretaal vastgesteld dat de termijn van zes maanden om de EPB-aangifte in te dienen ingaat van zodra een van de volgende voorwaarden is vervuld:

1° de ingebruikname van het gebouw, waarbij bij een nieuwbouw dit moment ten laatste steeds de eerste domiciliering van natuurlijke personen in een gebouw of de vestiging van een maatschappelijke zetel van een rechtspersoon in een gebouw is;

2° het beëindigen van de vergunnings- of meldingsplichtige werken of handelingen.

De EPB-aangifte wordt in elk geval ten laatste vijf jaar na het verlenen van de stedenbouwkundige vergunning of na het neerleggen van de melding ingediend.

De thans voorliggende wijziging betreft louter een technische correctie waarmee wordt beoogt nog meer te benadrukken dat het moment van de ingebruikname de termijn voor het indienen van de EPB-aangifte bepaalt. Het is immers nooit de bedoeling geweest dat alle werken en handelingen tot de laatste bout dienen te zijn uitgevoerd om van een ingebruikname te kunnen spreken. Een andere interpretatie zou er immers kunnen toe leiden dat een aangifteplichtige werken bewust en/of nodeloos kan blijven rekken om zo aan correcte toepassing van het decreet trachten te ontsnappen.

Artikel 14, 2°

Conform artikel 4.2.21 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 kan een vergunning melding maken van de verschillende fasen van een bouw- of verkavelingsproject. De aanvangsdatum van elke fase wordt

uitdrukkelijk in de vergunning vermeld. Een gelijkaardige bepaling is opgenomen artikel 80 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning. Uit de praktijk blijkt dat bij bepaalde bouwprojecten door bouwpromotoren een vergunning wordt aangevraagd voor het bouwen van meerdere gebouwen, en dat dit middels één gefaseerde vergunning wordt verleend. Dit houdt in dat de regel uit artikel 11.1.8, §1, tweede lid van het Energiedecreet, dat de EPB-aangifte in elk geval ten laatste vijf jaar na het verlenen van de stedenbouwkundige vergunning of omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen of na het neerleggen van de melding wordt ingediend, in zo een geval moeilijk toepasbaar is aangezien die fasering meerdere jaren kan beslaan.

Daarom wordt voorgesteld om voor dergelijke gevallen een uitzondering te voorzien zodat in afwijking van het tweede lid in het geval bij de nieuwbouw van meerdere EPB-eenheden de stedenbouwkundige vergunning voor onbepaalde duur conform artikel 4.2.21 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009 of de omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen conform artikel 80 van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning uitdrukkelijk melding maakt van de verschillende fasen van het bouwproject, de termijn van vijf jaar, vermeld in het tweede lid, voor elke EPB-eenheid van die vergunning te worden gerekend per fase waaronder zij valt en waaronder de werken aan die EPB-eenheid het eerst werden gestart. Dit slaat dus niet op eventuele faseringen van werken binnen één gebouw, maar enkel op faseringen m.b.t. de start van de werken bij meerdere gebouwen. Het startpunt van de vijf jaar valt voor alle gebouwen uit een bepaalde fase zodoende samen met het startmoment van de fase.

Er dient tot slot te worden benadrukt dat de voormelde regels uit artikel 11.1.8, §1, tweede lid en het nieuwe derde lid van het Energiedecreet slechts een secundaire uiterste indieningstermijn vormen. De algemene regel blijft nog steeds de in artikel 11.1.8, §1, eerste lid van het Energiedecreet vermelde termijn die gebaseerd is op de gebruiksnaam.

Artikel 14, 7° en artikel 16, 1°

De verslaggever wordt decretaal verantwoordelijk gesteld voor het samenstellen van een technisch EPB-dossier dat alle relevante documenten uit het bouwproces omvat. Dit EPB-dossier moet alle elementen bevatten die toelaten de verschillende stappen van de EPB-procedure en de opvolging van de EPB-eisen tijdens het bouwtraject te ondersteunen, zoals bijvoorbeeld: informatie over de maatregelen getroffen op de werf, om de EPB-eisen na te leven, gegevens en vaststellingen nodig voor de berekening, de technische fiches, details en stavingstukken van het dossier, de uitvoeringplannen, de formulieren,

De verslaggever stelt het stavingdossier samen op basis van de eigen verzamelde stavingstukken en de stavingstukken aangeleverd door de aangifteplichtige. Deze kan hij combineren met vaststellingen uit een controle ter plaatse. (zie verder artikel 13 2°). Het stavingdossier is nooit enkel en alleen opgebouwd op basis van vaststellingen ter plaatse. Een aantal ingrepen, zoals vloerisolatie, kunnen immers achteraf niet meer ter plaatse vastgesteld worden door de verslaggever. Het niet meer kunnen vaststellen van een aantal maatregelen ter plaatse betekent echter niet dat een aantal maatregelen niet aanwezig zijn.

Het opvragen en (digitaal) bewaren van informatie vanaf het begin van het bouwproces kan een administratieve winst betekenen en het opstellen van de EPB-aangifte vereenvoudigen. In de huidige bouwpraktijk gebeurt het vaak dat

aannemers technische fiches of technische details meegeven bij de offerte, maar dat de verslaggever diezelfde documenten opnieuw opvraagt bij de voorafberekening of de EPB-aangifte. Het zorgvuldig en verplicht bijhouden van een technisch dossier kan tijdswinst en efficiëntiewinst leveren. Op basis van dit technisch dossier kan de verslaggever dan de EPB-aangifte indienen.

Het technisch EPB-dossier legt geen bijkomende administratieve last op. Het technisch EPB-dossier is een verzamelaar voor wat de meeste verslaggevers nu al doen: plannen, technische fiches, facturen e.d. verzamelen die de staving vormen van de invoer in de EPB-aangifte.

Het artikel wordt ingevoerd om meer duidelijkheid te geven over stavingstukken en om een wettelijk kader op te kunnen stellen voor bijkomende richtlijnen. Dit technisch EPB-dossier kan worden ontwikkeld als een volledig digitaal dossier waarin de energieprestatiedatabank een rol kan spelen.

Artikel 16, 2°

Dit artikel stelt de aangifteplichtige verantwoordelijk om gedurende het hele bouwproces staving te verzamelen en dit op verzoek aan de verslaggever te bezorgen. De aangifteplichtige is immers verantwoordelijk voor het voldoen van het gebouw aan de EPB-regelgeving en is de enige persoon met wie alle uitvoerders een contract hebben.

Als de bouwheer/aangifteplichtige op voorhand weet wat zijn verplichtingen zijn op het vlak van het aanleveren van staving, zal deze ook tijdens het bouwproces aandacht hebben voor het verzamelen van het correcte stavingsmateriaal en niet enkel achteraf. Wanneer de bouwheer voor bepaalde maatregelen geen staving bezorgt, wordt geen administratieve geldboete opgelegd, maar zal de verslaggever moeten terugvallen op de waarde bij ontstentenis voor de uitgevoerde maatregelen, wat leidt tot een negatiever resultaat van de berekening. In het slechtste geval zal de verslaggever geen EPB-aangifte kunnen indienen.

De verantwoordelijkheid van de aangifteplichtige voor de stavingstukken geeft een duidelijke taak, maar geen sanctie aan de burger/leek. Door het tijdig aanleveren van de nodige staving over de gebruikte materialen en geplaatste installaties werkt de aangifteplichtige mee aan een correct en waarheidsgetrouw verslag van de uitgevoerde maatregelen in de EPB-aangifte.

De verantwoordelijkheid van de aangifteplichtige voor de staving kan voor een grotere medewerking van de aangifteplichtige met de verslaggever zorgen. De verslaggever blijft wel instaan voor de correcte interpretatie van de staving en het opzoeken van de juiste technische gegevens.

Dit artikel voorziet dat de aangifteplichtige de stavingstukken opvraagt bij de architect of de aannemers. Het is van belang om hierrond verdere gedetailleerde richtlijnen uit te werken. Het is immers niet de bedoeling dat de aangifteplichtige deze taak volledig afschuift op zijn architect. Het moet wel mogelijk zijn dat de aangifteplichtige bijvoorbeeld latenboeken, actuele plannen, details en werfverslagen, die de architect opmaakt in kader van zijn opdracht, opvraagt. Technische informatie over effectief uitgevoerde maatregelen zijn logischerwijs te bezorgen door de aannemer of installateur.

Artikel 17

Dit artikel bepaalt, bijkomend aan de reeds bestaande delegatie, dat de Vlaamse Regering de inhoud en de nadere regels i.v.m. het indienen van de voorafberekening, en van het technisch EPB-dossier kan bepalen.

Artikel 19, artikel 20 en artikel 30, 3°

In het kader van het uitvoeren van haar handhaving vraagt het VEA momenteel af en toe reeds kopieën van de verleende stedenbouwkundige vergunning en vergunde plannen op. Dat is om bijvoorbeeld de exacte omschrijving van de verleende vergunning en de opdeling van het project (indeling aard van werken, bestemming ...) te kennen, maar ook om het beschermd volume van het project te berekenen als de EPB-aangifte niet wordt ingediend binnen de vastgelegde termijn. Artikel 13.4.5, §5 koppelt de hoogte van de boete wegens het niet-indienen immers aan dat beschermd volume.

Het VEA heeft met het merendeel van de Vlaamse steden/gemeenten een vlotte samenwerking op het vlak van het bezorgen van die kopieën. Het VEA vraagt die kopieën niet op voor alle dossiers, maar enkel voor een beperkt aantal dossiers die de EPB-regelgeving niet naleven op meerdere punten (geen startverklaring en geen EPB-aangifte). Met sommige gemeenten/steden verloopt die samenwerking minder vlot en worden de gevraagde plannen en gegevens niet bezorgd. Zo stellen sommige gemeenten/steden voor dat het VEA de plannen ter plekke kan komen inkijken, maar een beschermd volume berekenen vergt wat meer tijd en dat kan niet zomaar gebeuren via een kort bekijken van de plannen. Daarvoor heeft het VEA immers effectief kopieën van de plannen nodig. Wanneer bouwheren al niet reageren op de correspondentie van het agentschap om zich in orde te stellen met de regelgeving (bv. aanmaningen voor het indienen van de EPB-aangifte), dan kent het opvragen van die stedenbouwkundige gegevens en vergunningsplannen bij diezelfde partij weinig gevolg. Het opvragen van de vergunningsplannen bij de bouwheer is daarom geen oplossing. Het VEA heeft dus de kopieën van de plannen of een kopie van het statistisch formulier nodig om een effectieve handhaving te kunnen uitvoeren.

Ook wat betreft de handhaving van de energieprestatiecertificatenregelgeving stelt zich een gelijkaardig probleem.

Om die redenen wordt thans expliciet bepaalt dat het VEA niet alleen toegang krijgt tot de vergunningsgegevens en vergunningsplannen, maar dat het VEA ook gemachtigd wordt om kosteloos kopieën van die documenten op te vragen.

Artikel 21, 1° en 2°

Deze bepaling maakt het mogelijk om ook de naleving van de vorm, inhoud en het tijdig indienen van de voorafberekening te handhaven.

Artikel 21, 3° en 4°

Dit betreft een technische herformulering/verduidelijking zonder inhoudelijke wijziging.

Artikel 22, artikel 23, en artikel 30, 2° en 4°

Het voorstel tot wijziging van het Energiedecreet legt voor het S-peil vast:

- de definitie van het schilpeil (of S-peil): peil dat de energetische prestatie van de schil van de EPB-eenheid weergeeft zoals vastgelegd door de Vlaamse Regering;
- de boete voor de aangifteplichtige van 1,5 euro per afwijking van 1 kWh bij niet-voldoen aan de Vlaamse S-peileis;
- de boete voor de verslaggever van 1,5 euro per afwijking van 1 kWh op vlak van het S-peil indien de EPB-aangifte niet overeenstemt met de werkelijkheid. Hierbij kan een in de EPB-aangifte vergeten schildeel of foutief opgegeven waarde voor de thermische isolatie van constructie-elementen geen aanleiding geven tot verdere beboeting voor het S-peil. Bovendien kan een foutief opgegeven waarde met betrekking tot het S-peil geen aanleiding geven tot verdere beboeting voor het E-peil en de oververhittingsindicator;
- de berekening van de overschrijding op vlak van het S-peil uitgedrukt in kWh voor de boete voor de aangifteplichtige bij niet-voldoen aan de S-peileis en voor de boete voor de verslaggever indien de EPB-aangifte niet overeenstemt met de werkelijkheid;
- de afronding van het S-peil, tot op twee cijfers na de komma.

Artikel 23, 5°

De boetebepalingen voor het niet-waarheidsgetrouw rapporteren van de EPB-eisen zijn in het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorzien in artikel 13.4.7. Er wordt een boete opgelegd aan de EPB-verslaggever per eis waarover niet-waarheidsgetrouw gerapporteerd is. Daarbij is de grootte van de boete evenredig met de omvang van de werken en de mate waarin afgeweken wordt van de eis zodat een billijk systeem bekomen wordt. De hoogte van het boetebedrag is, zoals ook bij de andere boetebepalingen, identiek als de hoogte van de boete voor de aangifteplichtige. Op die manier wordt vermeden dat de aangifteplichtige de verslaggever onder druk zet om niet-waarheidsgetrouw te rapporteren omdat de boete voor de verslaggever toch lager is

Het decreet van 14 maart 2014 voegde in artikel 13.4.7 volgende bepaling toe betreffende de maximale boete die het VEA aan de verslaggever kan opleggen bij het verkeerd rapporteren van de as-build prestaties op vlak van de energieprestatie en het binnenklimaat van een gebouw: 'De maximale boete bedraagt 10 euro per m³ beschermd volume dat nieuw gebouwd wordt, gerenoveerd wordt of een functiewijziging ondergaat'.

Deze maximumboete zorgt in de praktijk voor een aftopping van de boete die proportioneel is ten opzichte van de grootte van het project (en het ereloon van de verslaggever). Zo bedraagt de maximale boete voor het verkeerd rapporteren bij een appartement van 350 m³ 3500 euro. Voor een woning van 750 m³ bedraagt de maximale boete 7500 euro.

Bij zeer grote industriegebouwen of handelsgebouwen, kan deze maximale boete nog zeer hoog oplopen. Bijv. bij een industriehal van 10.000 m³ bedraagt de maximale boete 100.000 euro. Een verkeerde rapportage, bijv. van het ventilatiesysteem, kan in zo'n geval door de grote debieten, ... leiden tot een zeer hoge boete voor de verslaggever. Dergelijke boete wordt mogelijks afgetopt, maar ook de maximale boete is hoog en staat niet in verhouding tot het ereloon, of zelfs de jaarinkomsten van de verslaggever.

Met deze wijziging wordt de maximale boete geplafonneerd.

Artikel 24

In artikel 13.4.7/1, §1, tweede lid van het Energiedecreet wordt de zin "Vooraleer de schorsing van een verslaggever wordt opgeheven, dient hij te slagen voor een door of namens het Vlaams Energieagentschap georganiseerd examen." vervangen door de zin "De Vlaamse Regering kan de gevallen bepalen waarbij vooraleer de schorsing van een verslaggever wordt opgeheven, hij dient te slagen voor een door of namens het Vlaams Energieagentschap georganiseerd examen." Deze wijziging geeft, in samenhang met het vierde lid ("De Vlaamse Regering kan bijkomende voorwaarden koppelen aan de opheffing van een schorsing.") de Regering voldoende flexibiliteit om te bepalen wanneer een centraal examen dienstig is. Het slagen op het examen heeft immers enkel nut wanneer het gaat over een inbreuk op kennis die daadwerkelijk door het examen worden afgetoetst.

Artikel 25

In kader van de radicaal digitale evolutie van de overheid is het een logische stap om de mogelijkheid te voorzien om naast aangetekende brieven, ook aangetekende e-mails te sturen. Met dit artikel wordt het aangetekend zenden niet langer beperkt tot een papieren document.

Artikel 26, artikel 27 en artikel 30, 1°

Gelet op het afschaffen van de gemeentelijke bevoegdheid om strengere EPB-eisen vast te stellen (zie supra artikel 5, 2°), is het niet langer nodig om in een specifieke handhavingsbevoegdheid voor die gemeenten te voorzien. Deze bepalingen (art. 13.6.1, 13.7.1, tweede lid, en punt 1.6 van de bijlage bij het Energiedecreet) worden dan ook opgeheven.

Artikel 29

Op 1 juli 2018 is de Vlaamse energiemarkt vijftien jaar geliberaliseerd. Er zijn evenwel nog een aantal restanten uit het tijdperk van voor de liberalisering, waarvan het bestaan in het licht van de geliberaliseerde markt niet langer gerechtvaardigd is. Zo heeft de VREG recent ook vastgesteld (ADV-2016-3) dat er, naast de stroombegrenzers die in het kader van sociale beschermingsmaatregelen geïnstalleerd worden bij de klanten van de elektriciteitsdistributienetbeheerders, ook nog steeds een – weliswaar beperkt aantal – stroombegrenzers geplaatst staan bij toegangspunten die door commerciële leveranciers beleverd worden. Het zou gaan over ongeveer 1200 gevallen. Deze stroombegrenzers werden daar geplaatst vóór de vrijmaking van de elektriciteits- en gasmarkt en deze afnemers hebben geen betalingsproblemen wat betreft hun elektriciteitsfactuur. Indien dit wel het geval zou zijn, zouden ze immers klant zijn geworden van de netbeheerder. Het is dan ook logisch te veronderstellen dat het hier niet gaat over aansluitingen van woningen waar gezinnen wonen, maar bijvoorbeeld om technische ruimten, gemeenschappelijke delen van collectieve woningen en flatgebouwen, garageboxen, enz. Het gaat dus niet om kwetsbare klanten. Tegelijkertijd heeft het beschikken over een dergelijke stroombegrenzer een effect op de categorie van de energieheffing waarbinnen het afnamepunt valt. Het heeft echter geen zin om, zoals de VREG voorstelt, dergelijke afnamepunten uit categorie A van de heffing uit te sluiten, wat overigens moeilijker te verantwoorden valt, maar het probleem verder niet ten gronde aan te pakken. Een fundamentele oplossing is praktischer en strookt ook eerder met de filosofie van de liberalisering van de energiemarkt. De

elektriciteitsdistributienetbeheerders dienen er dan ook voor te zorgen dat tegen uiterlijk 1 juli 2017 dergelijke autonome stroombegrenzers die geplaatst staan bij toegangspunten die door commerciële leveranciers worden beleverd, worden weggenomen, waardoor het afnamepunt ook daadwerkelijk toetreedt tot de geliberaliseerde markt.

Het is aan de gewestelijke energieregulator om toe te zien op de correcte naleving van dit artikel.

Artikel 31 en artikel 32

Deze artikelen regelen de inwerkingtreding.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Energie,

Bart TOMMELEIN